

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KOZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki »függetlenségi párt« közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Előzetesi árak:
 Helyben és postán küldve.
 Egy évre 10 frt-kr.
 Fél évre 5 —
 Negyed évre 2.50.
Egyes szám 5 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlésnek: Nagy-Liptó utcza, 1564. szám. Durocsky ház. — a szerkesztőségbe bérmentve küldendő.

Előfizetési helyek:
 TISZGÉP K. LAJOS és ifj. OSÁTHY KÁROLY könyvkereskedésben és a kiadóhivatalban KUTASI IMRE könyvnyomdájában a postabiztalmak után.

Hirdetési díj:
 Négy hasznos petit sorért 5 kr.
 Nagyobb terjedelmű a többször
 hirdetésnek azúj sorozat a leg-
 olcsóbb árért számolnak fel.
 Helyesdíj minden külön beírta-
 lásért 30 kr.
 Hirdetés vagy reklámot magában
 foglaló újdonság sora 50 krajcár.

„Nyitár”-ban megjelenő közle-
 mény minden petit sora 30 kr.
 Hirdetésnek felvételnek a kiadó
 hivatalában. KUTASI I. könyv-
 nyomdájában, valamint ZICHER
 MAN H. köv. iróházában is.
 Nem néki vagy bérmentesül
 beküldött levelek nem vétel-
 nek nyelvében.

Kéziratok vissza nem
 adatnak.

Manlicher-puska.

Ez most a nap hőse. Mindenki róla beszél. Pár nap óta egy divatba jött, mint akár egy pacsrta-hangu primadonna. Pedig a Manlicher-puska elesetten hangjának épen semmi hasonlatossága sincs a Halmainék és V. Margó Czéliák hangjával. Hanem egy veszedelmes hasonlat van közöttük: mindkettő méregdrágába kerül minden ember fiának; a primadonnának hangja tenger pénzt fogyasztja el a direktornak és a közönségnek, a Manlicher-puska is, mely ezen felül deli ifjak forró piros vére után isáhitozik.

Egy más dologban azonban megint eltér az énekesnek »aranyos« hangja a Manlicher-fegyverektől.

Abban, hogy a nevezett primadonnák csalóánydalait a nagy közönség akkor és úgy fizeti meg drága pénzen, ha és a mikor éppen tetszik. A Manlicher-fegyvereket ellenben ha akarjuk, ha nem: »múszáj« megfizetünk. — Mindnyájunknak hozzá kell járulnunk azokhoz a megszámithatatlan milliókhoz, a mennyibe azoknak a nevezetes puskáknak a beszerzése kerül.

A fegyver azonban mit sem ér, ha a katona nem tud bánni vele. A hadsereg és honvédség nem lesz erősebb, ha a hadügyi kormány csak elkészíteti és kifizeti a száz meg száz ezer Manlicher-puskát s aztán azok ott hevernek a bécsi rakárban.

Be is kell tanítani annak kezelésére mindekit, aki a hadsereg vagy honvédség tagja.

A Manlicher-puska sokban eltér az Wernld-fegyverektől; s ha az új puskával való bánásmód titkaiba nem avatjuk be a hadsereg fiait, hanem csak úgy kezükbe nyomjuk azt egy háboru esetében: még gyengébbé tennők hadseregünket, mint a milyen a régi fegyverrel, melylyel már tud bánni.

Ebből a szempontból tehát csak helyeselhetjük a hadügyi kormány abbéli elhatározását, hogy a Manlicher-fegyverekkel való begyakorlás céljából a tartalékos katonákat rendkívüli gyakorlatra akarják behívni.

Mi az ellenzék, ámbár h a t á r o -

z o t t ellenei vagyunk a közös hadsereg intézményének, mely Magyarország állami-ságát egyik legfőbb követelményétől és alkotmányunkat egyik legerősebb biztosítékától fosztja meg: még sem megyünk annyira, hogy a véderő fejlesztését célzó intézkedéseket elítéljük vagy épen azok ellen izgassunk.

Ellenkezöleg. Mi öszintén óhajtjuk, hogy mindaz, ami hazánk és Ausztria védelmi erejét fokozza, bár áldozatok árán is, megtéessék.

Azért a legújabb hadügyi rendszabályt is, bármily rendkívül súlyos és új terhet ró annak keresztülvitele az összes férfi nemzedékre, nem ellenezük.

Ám, de azt már határozottan elítéljük, hogy a tartalékosok és szabadságoltak nemcsak rendkívüli és új szolgálattételre kényszerítetnek, hanem még az is tervezetik, hogy ez a szolgálat ne számitassék be nekik azon szolgálatba, melylyel a tartalékosok törvény szerint kötelesek.

Ez nyílt megsértése volna a törvénynek. Megsértése még akkor is, ha a kormány például egy új törvényt orszákolna keresztül s így mondatná ki azt, hogy ez a rendkívüli gyakorlat nem számitatik be a védtörvény-szerint kiszabott szolgálta.

Már az maga elég teher, hogy a tartalékosok, bár rövid időre (7 napra) akkor szólíttatnak be szolgálatra, midőn a fennálló törvényt és az eddigi gyakorlatot tartva szem előtt, erre nem lehetnek elkészülve.

Hány száz meg száz ezer erőteljes, munkás kezét fog ez az intézkedés elvonni attól a gyümölcsöző munkától, melylyel az illető családját tartja fenn? S hány ilyen tartalékos és szabadságolt katonára s családjára nézve valóságos életkérdés, ha a családfenntartó iparos-ségéd, kereskedő, gazda, földmivelő csak egy hétig is nem lesz képes a család fenntartásáról gondoskodni?

Ne vigyék hát tulságba a dolgot s ne rontsák meg a czélyszerű és szükséges intézkedés hatását is azzal, hogy az ugys annyira megterhelt állampolgárok legjogosabb magánérdekeit is labbal tiporják!

KARCZOLATOK.

(A parlament új munkarendje. — Ki lesz Sennyei utóda? — Uj operettek — Haborus dolgok. — Szegény Csanád Sajdior.)

A parlament új munkarendje is megvan állapítva. — Igen fontos pont az, hogy az u r u g u a y - köztársasággal való kereskedelmi szerződés is mihamar elintézve leend.

Ezen a külügyek terén való nevezetes haladás bennünk azt a reményt költi fel, hogy a belügyek terén viszont óriási előre lépés várható a hazai tyukszemirtás és c z i r o k tenyésztés körül eszközözendő törvényhozási intézkedések mezején.

Tisza Kálmán elég erélyes kormányelnök arra nézve, hogy U r u g u a y - al szemben rövidséget ne szenvedjünk és hogy a két belügyi elintézni valóval szemben is háttérbe szoruljanak a magán-érdekek.

Vitakoznak már a felett is, hogy ki lesz báró Sennyey Pál utóda a főrendiházi elnökségben és az országbírói széken.

Emlegetik báró V a y Miklóst, gr S z a p á r y Gyulát, S z l á v y Józsefet és Marics-S z ö g y é n y Lászlót.

Tévedés! Gróf T i s z a László lesz az országbíró és főrendiházi elnök.

Igy követeli a Tisza-h á z n a k önmaga iránt szabadelvű politikáját.

Uj operettek azok neveivel, a kik czimzerepeiket eljátsz hatnák a politikai színpadon.

„Eltevedt barányka”: Szilágyi Dezső, — „Nebántsd virág”: Rotschild, az udvarkepes, —

„Suhancz”: pelyhes állu mameluk hontyák, — „Mikadó”: Tisza Kálmán.

Vidéki hirlapíróknak bizonyos tekintetben — kényelmes dolga van.

Ha a világ-sajtó és a főváros sajtója háborut prédikál, teheti (mi egyebet is tehet?) épen ezt a vidéki „Times” és „Moniteur” és épen ily joggal spekelheti meg vezércikkeiket, vagy tárcza verseit háborus frázisokkal „a doni kozák dobogó ménéről”, „lándzsáiról” és „az első ágyu döreneréről” és a muszka háboru eszmeköréhez tartozó egyéb ily veszedelmes dolgokról.

Tettük ezt mi is, hiszen valóságos vidéki

vakmerőség lett volna ennek a kis lapocskának oda kiáltani, hogy a háboruról fontoskodva és nagy képpel beszélő és i r ó nagy politikusoknak fele sokszor gaz, fele pedig még többször ostoba!

Annyit mégis kellett tennünk, hogy vezércikkeinkben követtük a berlini serkentő tanácsát, a ki monarkhiánkat alvajárához hasonlította, a mért nem ebred fel a Galiciában összpontosított muszka hadak zsvájára sem . . .

Versben sem volt épen utolsó dolog elzengedezni fűzfá sipon, hogy:

Nem győzi hazánkat az éjszaki rém . . .

A külön szavazatot itt, a tréfás rovataban mondottuk el és ki tudja, hogy nem igazoltuk-e mi is a régi közmondást, a mely szerint a b o h ó s á g b a n és a g y e r m e k k o r b a n rejlik az igazság.

Itt már ellehetett mondani, hogy ha bárkivel háboruskodnánk össze, az bennünket — megverne. Hiszen egy nemzetietlen hadsereg, egy elkévdetlenített és rosszul felszerelt honvédség, egy nemzetiségi gyűlölettől lángoló — szegény és elégedetlen ország csak nem vivhat ki győzedelmeket!

Itt elmondottuk, hogy nekünk Németország m a g á b a n nem szövetségesünk. Beleugratott a muszka ellenes háboru hangulataba azért, hogy a czárral könnyebben kibékülhesen. Most pedig a czárral szépeleg és mi maradhatunk . . . k é t s z é k k ö z ö t t a p a d a l a t t .

Különben az sem lehetetlen, hogy az egész háboru-tragédia nem egyéb, mint a három szövetséges császár által közösen kicsinált komédia.

Egy kis altató-szer a — népeknek. Koburgot (ha ugyan Bulgária enged) ki-dobják Szófiából, Oroszország bemeleg Bulgáriába, a m i m u s z k a e l l e n e s h á b o r u n k pedig abból fog állani, hogy elejtjük a koburgit, el a m e g b i z a l m i s z a v a z a t o z o t t Balkán politikát és annectáljuk a mit occupáltunk, vagy pedig occupálunk még tovább és még többet.

Nem mondjuk biztosan, hogy így lesz, hiszen mi csak nem vagyunk „Times”, „Kölnische Zeitung”, vagy „Pester Lloyd”, de elég e r ő s miniszterelnök arra Tisza Kálmán, hogy

A „DEBRECZEN” TÁRCZÁJA.

AZ UTOLSÓ EMBER.

— Irta: Gáspár Imre. —

1.

Ki fesse le a szörnyű képet
 Melyet lelkünk remegve lát,
 S' mely az élet helyére lépett,
 M u l á s t, s' vérszeinek dalát:
 Ösz férfi áll nagy bércz tetőjén
 Ki mindent látott veszni ma,
 Tornóyok, vén fák, s' bérczek vén főjét
 Hullani, s' ajkán nincs ima!

2.

Előtte szünt meg szin, dal, illat,
 Mennyei, földi hatalom,
 S' mire fényt hintett nap, hold, csillag,
 Előtte lett kopár halom:
 A szomju, tikkadt hab-leányok,
 Az örvény béna karjai,
 Tűzzé vált mély, mély oceanok,
 Hegy-völgy dala, virágai . . .

3.

S' a földre, e bús ravatalra
 Melyen nincs fény, betű, virág,
 Lélektelen, futni akarva,
 Hull az egész élő világ . . .
 S' a holt természet jég-ölére
 Híjába száll szellő, sugár,
 A végtelen vég küszöbére
 Ért a mi volt . . . Elveszve már!

4.

Nincs varju, holló, nincsen dú-vad
 Az enyészó tetem körül,

Titkos erők bontanak, dúlnak,
 A tűz odvából kirepül . . .
 Majd egy világ támad e ujra,
 Hoi eszme szebb, fényesebb a fény?
 S' a porra, ránk, (gúnyneven: u r r a)
 Kaczagva néz új, búszke lény?

5.

. . . S' bérczormon, mely a legmagasbb volt
 Mely nem hajolt, bár rég sivár,
 Agg ferju áll, és mig tombolt
 A vesz, saját vegere vár:
 Szakálla leng vad zivatarba!
 De főjét mégse hajtja meg:
 „Csak zúg, mulas erős hatalma,
 Én, u t o l s ó d, nem remegnek!

6.

„Száz évig élt em, boldog gyermek
 Valék, s' öröknek hittem azt
 Mi edes, és szent a kebelnek,
 Mi erzelmet kigyújt, dagaszt,
 Lelkembe írva annyi szent név,
 S' melleje annyi alacsony . . .
 A léttől való fáj, ha e g y é v
 Vala, — — nekem s z á z fájdalom!

7.

„A tűz kiólt, hullám nem árad,
 Szív már itt többé nem dobog,
 Szememnek árja is kiszárad,
 Hisz egy v i l á g o t siratok!
 Oh! jó feküdni a sirágyban,
 Hol megtalál kedves, barát,
 Reánk hajlik a rózsá lágyan,
 S' átadja a nap sugarát!

7.

„A föld megindult, jaj-veszéklyő
 Sírammal hull a gyáva nép,
 Én állok s oh! ég, még ma kéklő,

Sok volt enyém, király valék!
 Feküsznek, s' nincs ki eltemesse,
 A tengerekre galya szállt,
 De az is oda, ók is veszve,
 Nem csahalhaták meg a halált!

9.

„Az ember elvész, s' életéért
 Hogy reszketett, hogy remegett
 Kit a mulás, ime, utólért,
 Bár váltig hitt Istent s' eget!
 Ki rég beteg, vagy holtig rab volt
 Feltette kínos perczeit!
 A hitlen Istenére gondolt,
 Hajtva a sok szent neveit!

10.

„Nem ad ki halvány ajkam egy jajt,
 Mit higgyem a hazug regét?
 Nem értnek az elemek sóhajt,
 S' nem búcsu-járók seregét!
 Agg, s' gyermekek — mi satnya néj ez!
 Romlott anyag, magát megölt!
 És a mit tett, e szörnyű véghez
 Régóta új nyomot jelölt!

11.

„Meghalt a gyönyörű természet,
 Eltört a ragyogó keret,
 Melybe — rutat ruttal tetétek —
 Nem illenek az emberek!
 De élek s' élnek ók, — a testnek
 El kelle veszni, lelkemet
 Hit lakja, szent, — mert én kereslek,
 S' meg is találak fent, egek!

12.

„Oh! bennem a legfényesebb fény,
 A lélek, az még ég, ragyog,
 Én állok a romlásnak végén,
 A z u t o l s ó e m b e r v a g y o k ,

A napok már csak értem égne,
 S' míg lelkem érez, s' látva lát,
 Nem kész a vég! de most föl, égne,
 S' Te dult világ . . . jó éjszakát!

13.

Kis láng, nem az, mely a magasból
 Száll földre, alamizsnakép,
 De föléle tör, — sivatagból
 Jó, mégis fényes, tiszta, szép!
 „Mi vagy, mi vagy, parányi mécses,
 Nálunk sebesbb az ég féle!”
 — — „F e n y , szállok szebb, több égi
 fényhez,

14.

L é l e k , a v é g s ő e m b e r é !
 És száll, és száll, föl, messze, messze,
 Ezredév utján perc alatt,
 Csillagzatokkal érintkezve,
 És sérthetetlen halad!
 Nem földitest, a mely a tűzbe
 Megszűnne, porrá hullna szét,
 Láng csak növeszti, s' magát úzve
 Megy, megy fölebb, hisz ott az ég!

15.

S keringett végtelen körökbe' . . .
 „Oh! mily dicsó vagy, ós erő!
 Dicsó ha alkotsz, s' ha örökre
 Oda, mit szódt hozott elő!
 Ezer nap száll büszkén elébe,
 Körülveszi csillagsereg,
 S' ó óriás társak fölébe,
 Hisz ott az ég, könnyen lebeg!

16.

Ott száll az ifju hajnal-csillag,
 Jelképed, ifju érzelem!
 S sok más, a mikhez hire sem hat

mi győngék legyünk, ha Bécsben komolyan akarják!

Mielőtt Oroszországgal háboruszkodnánk, addig a Balkán parázsából még sok gesztenyét kaparunk ki az éjszaki medvének és addig még sok kölcsonnt vétel fel velünk a muszka!

Különbön nem rossz ám az sem, miszerint Bismarck odamondatja nekünk a legfőbb ujsága által, hogy a magyar politikusiok és sajtó érdekből pattogtak a muszka ellen.

Hát ez — könnyen meglehet. Ujévkor a börze-szónok Falk Miksa, olyan beszédet mondott Péchi elnök előtt, hogy szinte hallatszott beszédéből a dob pergés és trombita harsogás.

Tisza Kálmán pedig mondott a háborúról olyan sehideg, se meleg beszédet, hogy szinte látszott, mennyire nem akar rontani a börzeszónokának a dolgán.

Lehet, hogy Bismarck többet is tudna mondani, ha akarna.

Mit mondana p. o. akkor, ha megtudná, hogy a steyeri gyárnak, a mely miatt a tervben levő magyar fegyvergyár nem kap megrendeléseket a hadseregtől, vannak a magyar parlamentben is — jó barátai?

Még legbiztosabb jó barátok ezek között Oroszág Sándor ur, a főváros egyik országgyűlési képviselője, a kiről nyilvános dolog, hogy ő a steyeri gyár egyik részvényese.

Oh Istenem, hogy nekem éppen most kell olvasnom egy kitűnő amerikai humorista, T w a i n Márknak „Aranyozott kor” című regényét.

Ebben említették egy „Corruptionswille” (Korrupcióvárad) című város, mely ezt a nevet a parlament iránt való tiszteletből vette fel.

„Reméljük, hogy az új év háznak szerencsét hozand...” E szavakkal üdvözölte Jókai Mórt újévkor a trónörökös.

Es ebből a lapok békét jósolnak. Pedig lehetne a „szerecsen” alatt érteni a hádi szerencsét is.

Mert az ilyen drága és gyáva béke ugyan nem szerecsen.

Lehet különben, hogy a trónörökös ur sem ért ezuttal egyéb szerencsét, mint azt, hogy az „Osztrák-magyar monarchia irásában és képmén” cz. könyvből megjelenik 1888-ban vegre valahára olyan füzet is, a melynek czimlapján ott lesz az és szócseka is

Minek csufoltuk ide lenni! Mind, mind nagyobb nálad, világunk: — Szabad, s te benává kötött! S' hozzájok mi egygyű álunk Jelképét, sejtelmét kötött!

17. S' a képzeltnél sebesebben Repülni oh! mi könnyű volt! — S' egyszerre csak a végtelenben Valami felzeng. fény kiholt... A nap, s' a csillagok kialva, „Oh! mily végtelen éj, uram! Mily fény-ország, s' mind kihalva, Még is fölébb az én utam!”

18. A bolygók megriadva esnek Mélységbe, mind alá, alá! A napok célt, irányt keresnek. Riadva szállnak fel s' alá, S' felzúgva el a végtelenbe... Uram, közös enyészet ez! — S' száll, nem csüggedve, nem pihenve, Bár ime mindent éj fedez!

19. „Uram, vak éj leng mindenünet, Körülem bús, fekete lég, Magam repülök, s' kik megszűntek, A kiveszett emberiség, Hol vannak ők? — — elérték égbe, Vagy emberek mind elveszünk?” — S' vigasz szó, fény nem száll elbe, De hinni, szállni még se szűnt!

20. Eget keres! parányi szikra, S a mindenség egy mécsese, Száll a leget ketté hasítva, Ereje nem kisebb sose! Még nyoma sincs sehol a mennynek, Süket, setét minden körül... „Oh! hogya tudnám merre mennek, Kiknek fenn örök fény derül!”

Nem halt el, még földi vándor, Szegény jó Csanády Sándor.

Az elvek még szegen lógnak, Nincs ideje nekrológnak.

Néki még azt meg kell érni, Hogy fog Tisza — pardon t kéri.

„Nem volt komoly ember” — ekkép Hangzott róla az írott kép.

Hisz a birtokát adotta, Örökös nem sir motta.

Segített újságot, pártot, De a komolyságnak — ártott.

Igy is beszélt: „Átkos kormány,” „Szászor megcsalt Tisza — Kálmány.”

Nem haltál meg? Hozott az ég! Táncmestert, illemtant bujj még.

Glaszés, klakk-lakk-frakkos, másli Ma — a h a z a á r u l á s i s!

Gili Balázs.

Vámügyek. A német kormány, mihelyt Bismarck hg. Berlinbe érkezik, fel fogja kérni az osztrák-magyar kormányt olyan tárgyalások indítására, melyek tarifaszereződés kötésére irányulnak. — A r o m á n k i r á l y trónbeszédrel rekesztette be a bukaresti törvényhozó testület ülészkakát s a jövő hó első napjaiban fognak az új választások megtartatni, mire azután két hét múlva az új román kamara megalakul. E választás nagyobb jelentőséggel bír a szokottal és fontossága reánk nézve is kétségtelen, mert annak eredményéből látszik fogni az, hogy a román kormány mit fog tenni a monarchiaval folytatott vámháború tárgyában.

Belföldi hírek. A czeglédi botrány tárgyában (az 1884. márcz. hó 15-re lerándult képviselők bántalmaztatása ügyében) most folyik a törvényes tárgyalás, a budapesti-videki bünt. törvsz. előtt. — Gróf Keglevics István, a nemzeti színház intendantjának „saját kérésére” való felmentését és Beniczky Ferencz államtitkárnak a két színház közvetlen vezetésével — államtitkári teendőinek épségben tartása mellett — kormánybiztosi minőségben való megbízatását tegnap hozta a hivatalos lap.

Bulgáriából. A National Zeitung szerint, a hatalmak részéről, legközelebb lépések várhatók Coburg hercegnék Bulgáriából való elmozdítása iránt. — Varsó, jan. 9. A sitomiri (a Galiciával határos kerület főhelye) helyőrség decz. 29-étől jan. 5-ig egy új gyaloghadosztályt s két közkezezzel szaporított, úgy hogy a városban ma két gyaloghadosztály, egy tüzérandár és két közkezezzel állomásozik. Kievből minden éjjel 2-3 vonat megy katonával és löszerezal a galicziai határ közelében levő orosz városokba. — A gothai almanach szerkesztése most nyilatkozatot tesz közre a Berliner Tageblattban, a mely

21. És míg az éj tömkelegéből Csak száll, csak száll, föl, egyenest, Valami hang, de messzeségből. Szóval: „keressd, főlebb keressd!” És fent a végtelen magasból Egy kis világ dereng felé: „Üdvözlegy fény, mely szent hondból Magad jössz vándorod elé!”

22. És ime lát! a végtelenség Kitárja messzeségeit, Körül fény, s' ő egyre fel még, Hozza hitét, reményeit! Oly tiszta fény, oly véghetetlen, Ó közeledik csöndesen, S' mely béleli, fényözönben Czelt ér az utas, s' megpihen!

REJTELMEK.

— Regény —

Irtá: SZALATNAY LÁSZLÓ. 26

VI. Kőfalu lakói.

Kőfalu hazánk felső vidékén egyik legszelbebb, legvadregénye ebb helyen fekszik a Kárpátok tövében. Egyszerű kis falu munkás, becsületes néppel. Határa nagy részben erdőborította hegyekből áll, s a mi szántóföldje van, az jó. Két uri birtok volt benne, a Kőfalusi és Zsolnai családoké.

Az utolsó Kőfalusi beszélyünk idejében már nem élt, s birtoka távol rokonaira szállott, de ezek nem akarva idejönni, közös meg egyezséssel áruba bocsáták a kőfalvi birtokot. Zsolnai Károly a másik birtokos közép idejű uri ember volt, nejét, ez előtt két évvel veszté el kis leánya születésekor. Két gyermeke volt, a mintegy hat éves Sándor s a két éves kis Anna. 1832 évet irtak; a Kőfalusiak már egy

szert a bolgár kormány szöszerezte előírta Ferdinánd fejedelemnek a „Királyi fenség” czimet.

Az eredmény.

Debreczen, jan. 11. (Sz. J.) Kiváló érdekekkel tekintenek sokan arra, hogy a helybeli pénzintézeteink milyen haszonnal zárták le a múlt évi forgalmat mutató könyveket.

Nappalainkban a hitel keresletnél nagyon élénk a mozgalom, de a nyújtásnál a tapintatos elővigyázatot meghaladó óvatosságot tapasztaljuk s innen van, hogy iparosaink nem tudnak boldogulni, anyagiilag nem gyarapodnak, sőt a vagyoni kallódás örvényébe jutnak.

A magyar iparos rendszeren jelentéktelen tökével kezdi meg üzletét, s oly vékony özszegecskével áll ki a küzdőterre, hogy a verseny csak is ő hátrányukra üthet ki.

Nem rossz üzleti felfogás az, a mit a zsidóknál tapasztalunk, hogy az ifju embernek, mikor házasodik a leánnyal bizonyos összeg pénzt adnak, a melylyel üzletet kezdhet, mely — okosan kezelve — ha nem is millióinak, de ezreinek képezi biztos alapját.

Más felekezetenél ez nem úgy van. — A szülők azt tartják hogy ők sem kapva semmit ilyen esetben szüleiktől ők sem adnak gyermekeiknek, — hisz ugy is minden az övék lesz a természet rendje szerint bekövetkező haláluk után.

Mily nehéz aztán ilyenkor töké nélkül kezdeni s mily áldás, ha a pénzintézetek a személyi hitel alapján lehetővé teszik a boldogulást!

A váltóra adott hitel több pénzintézetnél erős megszorítást szenvedett. Helyese ez vagy nem, reánk nem tartozik.

Kétségtelen, hogy ugy az üzlet megkezdéséhez, mint nagyobb alapon való folytatásához, szükséges a hitel igénybe venni.

Mai viszonyok közt legokosabban teszi az iparos, ha érdekeinek megfelelően jár el.

Vegyen kölcsönt, de ezt kösse össze a takarékoság tenyleges gyakorlatával s erre nyujt módot a kölcsönös segélyező egyesület, mely 4 év alatt hatosokból, 300,000 forint töké tud felmutatni, mely a múlt évben nagy összeget volt képes kiadni tagjainak, s hogy többet ne említsünk, csak a múlt év utolsó gyűléseinek egyikén is 16 ezer forintot adott ki, s az sem titok, hogy ezen egyesület tagjai közül többen ingatlan vagyont szerettek az igénybe vett hitellel ugyan, de a mely egybe van kötve a — takarékosággal.

Ha ez az egylet így halad, 3-4 év alatt elérí az egy millió frnyi tökét s a mellett jeentekeny hasznot is hajt a krajczáros részvény tagoknak.

Az, hogy ily fényes eredményt mutat fel, kizárólag Zádor Lajos vezérigazgató érdeme, ki tapintatos modorral tudja az ügyek vezetését intézni, kit ezen időknél fogva választott meg az újonnan alakult kereskedelmi testület is elnökül, vezetve azon indokok által, — hogy jelentékeny testület vezére s eltető szelleme, oly egyen lehet, ki már bebizonyította, hogy tenni tud, akar és a mit tesz, azt teszi sikerrel és — önzetlenül, mert Zádor L nem tisztelet díjjakért dolgozik, hanem a köznyek iránti odadó buzgalomból.

Minden esetre örülhet az olyan testület,

év óta árulják kőfalvi birtokukat, de vevő nem akad.

Zsolnait is felszólíták a vételre s ő bár vagyonos ember volt, de oly összeggel, mennyi a birtok vételárára kellett volna, nem rendelkezett, s adósságot nem akart csinálni.

Zsolnai igen rendés s szorgalmas gazda volt, cseledei, jobbgyai rajongásig szerették. Ő fiatal korában katona volt s csak akkor lépett ki, midőn megnősült, letéve tiszti rangját, gazdálkodni kezdett.

A katonaságtól egy nalanál pár évvel idősebb huszár is hozott Kőfalura magával s János, ez a huszár volt a gazdálkodásban jobb keze.

Hű, becsületes ember volt ez, ki urának teljes bizalmát bírta.

Zsolnai és az elhalt Kőfalusi jó barátok voltak együtt, mindkettő csinos uri lakkal bírt, s a falu alatt elterülő fákkal borított kerttel szomszédok is voltak, mert kertők vége összeért, s az itteni kerítésen kis kaput csináltak, s alig mult nap, hogy egymást meg ne látogatták volna.

Kőfalusi halála után e kis kapu nem nyílt ki.

Egy nyári delutánon János, ki a gazda szerepét vitte, — s téli esteiken a kis gyermek mesélő czimborája volt — a kertben ögyelgett, s egészen a szomszéd kerítésig jutott, honnét beszéd üte meg fűlét.

Az egyik hangot felismerte, az a Kőfalviak lakában levő felügyelő hangja volt, de a másik meglehetősen törte a magyar szót, teljesen ösmeretlen volt előtte.

A beszéd figyelmessé tette.

Az idegen a birtok viszonyairól kérdőzösködött.

János nem állhatta meg, hogy át ne kueskáljon.

Egy ötven éves forma idegent látott ott egyszerűen öltözve, a ház-gondviselővel beszélni.

— Tehát a vétel megtörtént? — kérde a Kőfalviak embere. (Folyt. köv.)

mely őt körébe sorozza s örülhetnek iparosaink, hogy ő all azon egyesület élén, mely csekély és nem reszkirozott takarékoság mellett tagjainak oly hitelt nyujt, mely okosan használva, boldogulásuk alapföltétele biztosítja.

Ugy tudjuk, hogy iparosaink idegenkedtek ezen ipartestülettől eddig, — de a tapintatos vezérigazgató Zádor Lajos kutatta a módot, melyekkel őket behívja ezen javokat előmozdító egyesületbe s meg is találta, mely az évi közgyűlésen, az igazgatósági tagok választásánál fog kitűnni.

Bizony iparosaink jól tennék, ha a magok érdekeben oda fordulnának, a hol a töké nagy harcában megszerezhetik magoknak előnyös föltételek alatt az eszközöket.

A z i p a r t e s t ü l e t ugy sem alakul mostanában még s mikor lesz az képes tagjainak ily előnyöket nyujtani, ha felállítja is kebeleben a hitelszövegetet.

Ezt is meg kell teremteni, mert égető szükség van rá — de jaddig a jök közül mindig a legjobbat kiválasztani nem csak okos dolog, de a boldogulás alapföltétele is.

HELYI HÍREK.

Az 1879-ki és a mostani tél! (A gyümölcs termelők figyelmébe.)

Azt hiszem, hogy minden gyümölcs termelő gazdának meg élénk emlékezetében van az 1879-iki tél keménysége, mivel annak az lett a következménye, hogy tavasszal a legtöbb gyümölcs fa vagy ki sem hajtott, vagy pedig a levelezés után azonnal elszáradt, szóval szomorúan kellett tapasztalni, hogy több évi szorgalom és befektetett töké a tének áldozata lett.

Amennyiben pedig a jelen tél zordonsága sem igen enged az 1879-iki évnek, ugy vélem nem lesz fölösleges az akkori faanyag okainak felsorolása után, ez alkalommal szerzett észleletek alapján, a mostani tél nagy fokú hidege ellen kellő óvintézkedéseinket megtenni.

Az 1879-ki tél hidege 18—24 fog között váltakozott, éppen mi te napokban. — De összehasonlítva e hideget az előző évi hidegekkel, feljegyzéseink azt bizonyítják, hogy más evekben a hőmérőnek ugyan ily alacsony állása mellett a gyümölcsfák még sem fagytak ki Miért?

Mert vagy száraz hidegek jártak, vagy pedig a talaj előbb át fagyott és csak ezután esett rá a hó.

1879-ben a fagyatlan sáros földre rögtön és minden előzetes fagy nélkül hullott le 1—2 láb magasságig a hóretég. Így a talaj a hó takaró alatt nem fagyhatván meg, de sőt az melegt is fejtven ki, visszatartotta a föld párolgását.

Mindennek az lett a következménye, — hogy a fák nedvkeringése egy percze sem szünetelt, sőt a gyökerek meleg takarójuk alatt bőven szívták azt fel a nedves talajból és adták át a fák törzseinek és ágainak, annyira, hogy azok csakugy duzzadtak a nedv bőségétől.

Köz tudomásu dolog, hogy a hideg minden csepp folyós testre kiterjesztő hat. Ez az oka annak is, hogy a pohárban vagy üvegben megfagyott víz az üveget, ha még oly erős volna, — széttöri, sőt ez erő még a sziklákat is képes szetrepesztetni.

Önként következik, hogy a nedvvel bőven telített fa nem állhatott elient a fagy ily nemű behatásaink és mentül nedvűsabb volt, annál többet szenvedett.

A mennyiben pedig a fiatal, kövérnövesű fák rendszerint a legnedvűsabbak is, ezek kivétel nélkül ki esztek.

Videkenként az alma, körte vagy pedig a szilva fak sinylették meg leginkább a szerint, a mint a talaj összetétele hol egyik, hol a másik faj művelésének kedvezett.

Ha azonban a föld előbb jól át fagyott és így a nedv keringés is megszünt volna, akkor bármily magas hótakaró és fagy sem árt vala a gyümölcs fának mert nem lévén nedvűsuk, a hideg sem végezheti rajtok a rombolás munkáját.

Okulva a multak káran, tegye meg tehát minden gazda az övő intézkedéseket ha ugyan még e nem készt.

Elsősorban a fiatalabb töve körültakarítsa a lahavát, hogy a föld át fagyjon és a fánedvkeringése megszűnjék. — Ekkor nyugodtan várhatja a kikeletet, mert fái nem fognak kipusztulni.

Igaz, hogy egy kis munkát, pontos felügyeletet és némi kiadást is igényel, de ezekkel meg lesz mentve a befektetett töké megsemmisülése és több évi kitartó szorgalom eredményének elpusztulása.

Giczey.

* Farsangi naptár. Jan. 11. Az ág ev. egyház thea-estélye a „Koroná”-ban. Honvéd őrmesterek bálja a „Biká”-ban.

Jan. 14. Gazdász bál a „Biká”-ban. Jan. 17. Asztalos ifjuság bálja a „Koroná”-ban.

Jan. 18. Timárfijuság bálja a „Koroná”-ban.

Jan. 21. Függetlenségi körbálja a „Koroná”-ban.

Kormány párt bálja a „Biká”-ban. Jan. 22. Munkás betegség élyező egylet tunczestélye a „Koroná”-ban.

Febr. 1. Altiszti bál a „Biká”-ban. Febr. 4. Hajdumegyei bál a „Biká”-ban.

Febr. 11. Tornabála „Biká”-ban.

* Gróf Dégenf lakásán, ma 26 ter. A jelen voltak el szeretremétség, háziura lelkes felk.

* A közbágho muel főkapitány el rendőri, közegész bizottság — ülést tartott. véleményben foglalt a vagóhidat — a tával egyetértőleg leti oldalan értelemben lesz nécsnak

* Közlekedési büdszentimáhyi vas miatt — a forgalom napját előre jelezni és Nyiregyháza köz galom, azonban, ha hó 13-án valószínű

* Színház. A töltő, a legjobban hangolt közönség M a r g ó C z e l i a virág”-ban. Ezt a künk s abban nem hibás lelegzetvétel több iskoláj enekét alakját, hamiskás s mindvégig ördögü tegnap is, a midő len s e g i g k e g e ben az első felvoná lámpák elé, a 3 f e gnyit is felkellett megjelenhessen járt melleleg mondya is, a 3. felv. bel háromszor kellett ben, tapsban és k retetremelő műve talomjátéknak a sikere is. Kapott lekot; láthatta te k i k kedvelik nál alább egyszerűen neophita lutherán lók m á s k o r i s Thália-Csarnokba nyok egy szeles látott szép lantaj zegen kisértelebe ezen felirat volt leal. Debreczen, virág kisasszony és O r m o d i L a finance-körök előből brilliant karpet „V. Margó Czeli Debreczen, 1888. mazott eddig csu a hol a jutalomj ferj, gyöngéd leg lepte meg ünnepl arany-broncelt é aranyról drapp sz lozt ala, továbbá rozsakosár, vagy rattal: „Emléklü „Kendvezőnknek Volt — kevéssé szóval oly jutalon Orley Flóra és E Az előadás — náló s már-már hamiskodásait — meglátzott az

* Jötekony nögyelete mult a manyi gyűlést tar tarmében. A gy szét — az egyle szegények seget ilyen időben, a ilyenkor érzik az az egylet jötekon szegények 204. Hosszabb ideig many az egylet neve, mely alak thea-estély elne filléregylet a má a gyűlésen nem folyó megbeszél data az egylet lődő közönséget.

* A debr. hó 14-én szomb helyiségében tisz ugi a helybeli tel meghivatnak rende a választ megállapítva: A pénztár vizletése. 3. A k bizottság jelen felvetele. 5. A és az évi tag lekbeszéd Dr. felett, előadja ta. 8. Nefalán Jan. 10. Az e

* A debr. manya közhír rezen ügyve kerületi alkaptán az ügyved

* Felol önképző egye hónapok alatt vasó estélyek

* Gróf Degenfeld József főispán, magánlakásán, ma 26 terítékre szóló ebédet adott. A jelen voltak elbájolt a grófi háziasszony szerzetreméltóság, s mind reá, mind a háziura lelkes felkészítők mondattak.

* A közbiztonsági ügyekben — Boczkó Sámuel főkapitány elnöklése alatt — a katonai, rendőri, közegészségi és építési vegyes bizottság — a város háza nagy termében — ülést tartott. A bizottság — a szakértői véleményben foglaltak tekintetbe vételével — a vághidat — a városi közgyűlés határozatával egyetértőleg — szintén a város keleti oldalán javasolja építtetni, s ezen értelemben tesz előterjesztést a városi tanácsnak.

* Közlekedési akadályok. A debreczeni-büdszentmihályi vasút vonalán — a nagy hómiatt — a forgalom szünetel. A megnyitás napját előre jelezni még nem lehet. Miskolcz és Nyíregyháza között szintén szünetel a forgalom, azonban, ha újabb hóvihar nem lesz, f. hó 13-án valószínűleg ismét megnyitják.

* Színház. A nézőteret zsúfolásig megtöltő, a legjobban — úgy szólván családiasan hangolt közönség előtt folyt le tegnap V. Margó Czélia jutalomjátéka, a „Nebánt virág”-ban. Ezt a szerepet előkotta meg nekünk s abban nemcsak gyönyörű hangját s a hibás lélegzetvételt leszámítva — a legkitűnőbb iskolájú éneket érvényesíti, de Denise finom alakját, hamiskás jellemét is igen jól találja el s mindvégig öndögleg pikáns marad. Így volt tegnap is, a midőn a közönség a kegyetlen s e g i g kegyes volt iránta, a mennyiben az első felvonás után ötször szólították a lámpák elé, a 3. felvonás után még a vasfürgőny is felkellett húzni, hogy még egyszer megjelenhessen jámbor paripáján, a melyet — melleleg mondva — megülhetetlen sikkesebben is, a 3. felv. belüli nagy dob-csoppletet pedig háromszor kellett „megszereznie,” de ismétlésben, tapsban és kihívásban volt része a szerzetreméltó művésznőnek ezenkívül is. A jutalomjátéknak az erkölcsi mellett volt anyagi sikere is. Kapott a jutalmazott 200 f r t osztaleket; láthatta tehát, hogy mennyire eszik ki kedvelik nálunk. Bár minden heten legalább egyszer volna jutalomjátéka a mi kedves neopitha lutheránusoknak, hogy ugyane hódolók máskor is tekintsenek a czeleg-utczai Thália-Csarnokba! A Fischbein k. anyok egy széles rózsas- és bordó-szalaggal ellátott szép lantalaku koszorút küldtek fel nejegyeik kíséretében; két, keskenyebb szalagán ezen felirat volt olvasható: „Szeretettünk jeleül. Debreczen, 1888. jan. 10.” Es „Nebánt virág” kisasszonynak. — Katz Lázárné és Ormódi Lajosné, szintén a debr. haute finance-körök előkelő hölgyeinek gyűjtéséből brilliáns karpecz került ki, ezen felírral: „V. Margó Czéliának, első jutalomjátékára. Debreczen, 1888. jan. 10.” (Mert a jutalmazott eddig csupán a fővárosban működött, a hol a jutalomjátékok nem divatoznak.) A ferj, gyöngéd figyelemmel, nefejeis-melltűvel lepte meg ünnepelő nejét. Volt ezenkívül egy arany-bronzeal ékített levelű, Makart-koszoru melyről drapp színű atlasz ruha-szövet omlott alá, továbbá mellekor és igen csinos rózsas-kosár, egy szalagon a következő felírral: „Emlékül Debreczen, 1888. jan. 10.” — „Kedvenczünknek, V. Margó Czéliának.” — Volt — kevésbé sikerült — virágos, egyszerű oly jutalomjáték, a minő parja volt az Orley Flóra és Ellinger jutalomjátékainak. — Az előadás — les-ámitva a hamisan intónáló s már-már csupa kezdőből álló zenekar hamiskodásait és a női kar elbicsaklásait — meglátszott az est jó hatása.

* Játékony nógyelet. Varosunk játékony nógyelete mult vasárnap, f. hó 8-án választmányi gyűlést tartott a város háza nagytermében. A gyűlés idejének legnagyobb részét — az egylet hivatásához méltólag — a szegények segélyezésének ügye foglalta el. Ilyen időben, a minő ez a mostani hideg tél, ilyenkor érzik a szegény emberek legjobban az egylet jótékonyágának meletét. Harminczöt szegénynek 204 f r t 50 k r t utalványoztatott ki. Hosszabb ideig tanácskozott meg a választmány az egylet által tartandó téli mulatság neve, mely alakban tartása fölött, miután a thea-estély elnevezést lefoglalta a lutheránus filléregylet a maga mulatságára. De az ügy a gyűlésen nem intézhető el, de a most folyó megbeszélések eredményéről mielőbb tudatja az egylet e becses lap utján is az érdeklődő közönséget.

* A debr. orsz. gyógyszerész-egylet a f. hó 14-én szombaton d. u. 4 1/2 órákor saját helyiségében tisztújító közgyűlést tart, melyre egy a helybeli, mint a vidéki tagok tiszteltei meg hivatnak. — Ezen közgyűlés napirendje a választmány által, következőleg lett megállapítva: 1. Előki megnyitó beszéd. 2. A pénztár vizsgálatára kiküldött bizottság jelentése. 3. A könyvtár vizsgálatára kiküldött bizottság jelentése és javaslata. 4. Új tagok felvétele. 5. Az évi költségvetés megállapítása és az évi tagsági díj meghatározása. 6. Emlékbeszéd Dr. Tegze Imre volt egyleti elnök felett, előadja Dr. Popper Alajos. 7. Tisztújítás. 8. Netaláni indítványok. Debreczen, 1888. Jan. 10. Az elnökség.

* A debreczeni ügyvédi kamara választmánya közhírre teszi, hogy Hajdu Gyula debreczeni ügyvéd s k. Debreczen város első kerületi alkaptányává való kinevezetése folytán az ügyvédek névjegyzékéből kitoröltetett. * Felolvasó estélyek. A kereskedő ifjak önképző egyesületének „választmánya” a téli hónapok alatt, minden csütörtökön este felolvasó estélyek rendezését határozta el a fel-

olvasások megtartására sikerült a választmány-nak a debreczeni kereskedelmi akademiát tanár urakat megnyerni. Az első felolvasást a héten 12-én csütörtökön este T. Propper N. János akadémiai igazgató ur tartja meg. A tizedes idő számításról „Ez érdekes szak felolvasás meghallgatására az egyesület tagjai meghivatnak. A felolvasó estélyeken vendégek is szívesen láttnak. Felolvasás kezdete 8 1/2 órákor. A választmány.

* Egyről másról. Egy vidéki laposka szerkesztője egyik helyi lap tárcájában úgy telenek nevezi a debreczeni jogászbál rendző bizottságát. Boldog isten! Hát György Endre uron adta ki a debreczeni jogászság minden nemes haragját? Megjelent és lapunkhoz beküldött: „Utó. fájdaalmak”, polka mazurka. Ajánlva a debr. jogászbál bizottságának.

Tegnap az a hír volt elterjedve, hogy agg apó Somerville misionárius ur agapét tart a város háza, a mely alkalommal az áhitatos hívek mindenike kap egy pohár tejet és egy — csókot. Az utolsó aktusnál Nt. Csiky Lajos ur. ki valódi virtuó zítással tolmácsolta az angol szónoklatot, szintén hivatta lett volna a közvetítő szerepére.

A „Nebánt virág” már csaknem egy tucizatt házat erődényezett Valentin igazgatónak. Ugyes boldogság, annyit írt. Haem azért senki se mondott róla olyan pompás kritikát, mint az én Kálmán barátom, mikor a páholyomban vendégem volt. — Jaj bácsi (szólt az uteszandós műtész hátszabad mostmár úgy kicsufolni a „Glória”-éneketis?)

Hát a 13-14 éves kisasszonyok, a kiket távol tartanak a „Francillon”-tól, a „Nebánt virág”-ba elhozunk, hogy vélekedjenek a Jani-Juci csopletéről?

Az se rossz, hogy tegnap, az előadás végén a publikum (meg pedig tiszties koru keresztény és izrálita férfiak) taktusban tapsolt k a kedves „Nebánt virág”-gal. Sohasem értünk meg ilyet a hidegverű Debreczenben. ... Egyszer mégis! Mikor itt volt az „Orfeum” néhány katonatiszt együtt énekelte Beregi Lászkával a Kammerun-lótát.

Hja, Tingl-tangl, Orfeum és Sengerei — ez most a világ, nem Bánkban és Shakespeare. Miután a jeget csak azért se homokolják, a havat csak azért se horadják, mert kívánjuk, hát ez ennet megparancsoljunk a rendőrségnek, hogy ne merje elrendelni a jég behintésését a hó kihordatását. Így talán [levén a rendőrség főfejtű és macacs, mint a gyermekek] elérjük, a mit akarunk.

* A tél áldozata. Tegnap d. u. a 8-ik számú sorompó mellett az új honvéd laktanya közelében, a hóban egy félg megfagyott, ismeretlen férfit találtak. Beszállították a köz kórházba. * Az egy éves önkéntesi tanfolyam, még pedig a kereskedelmi akadémia kebelében csakugyan létesülni fog s az új utjezt már f. évi február elsejével megnyílik. Az akadémia igazgatója Propper János ur serényen munkálkodik az alkalmas polgári és katonai tanerő összeállításán. A kurszus programját — teraszúke miatt — holnap közöljük. Beiratkozások elfogadtatnak a kereskedelmi akadémia igazgatói irodájában.

* Elfoglott szökevény. Ujlalussy György közhuzsár a 15-ik huszár-ezred 2-ik századától megszökött s azóta — fellegyerkezve — a Cseren bujdosott, hol azonban a csősz elfogta. Átadatott a katonai hatóságának. * Ázsiai ailapot. A Hal-utczán a nagy hó lehetlenné tette a közlekedést. Hát e kis utca kitisztítására sincs a városnak elég berese ?! * Piaczi árak 1888. január hó 10 én megtartott hetivásárról.

1 Mm Buza	6 60—6 50—6 40
1 " Kétszeres	5 80—5 70—5 60
1 " Rózs	4 60—4 50—4 40
1 " Árpá	5 00—4 90—4 80
1 " Zab	4 80—4 70—4 60
1 " Tengeri uj	5 60—5 50—5 40
1 " Köles	5 00—4 75—4 50
1 Zsák Burgonya	1 40—
100 hg Szalonna	49 00—48 00 47 00
100 hg Háj	50 00—49 00 48 00

* Husarak megállapítva s bejelentve 1888. évi jan. 11-től 18 ig — 30 kr. Erdei Jánosnál morgó-utca 587. sz. alatt. 32 kr. Kolb Jakabnál péterfia utca 687. sz. alatt 34 kr. Erdei Ferencnél Csapó-utca 240. sz. a. bárány-utca 2284. sz. a. Varga u. 2238. sz. a. — 36 kr. Rácz Györgynél Czégled utca 2599. sz. a., csapó-utca 10. sz. a. rózsater 10. sz. a., Erdei Jánosnál sas-utca 3. és 18. szám a., Hatva utca 1517. sz. a., — Balogh Jánosnál mester utca 1371. sz. alatt, — Csapó-utca 471. sz. a., Nagy Mihálynál pia-utca 970. sz. a., Kolb Jakabnál Rózsá tér 10. sz. a., Mester-utca 1113 sz. a. — 42 kr. az izraelita hitközség 2 székében a piacon. 44 kr az orth izr. hitközség 1 székében a hal-piacon. — Minden többi bejelentett 18 métszárszékben pedig 40 kr. — Jegyzet: Magyar Gábor három székében 1 kiló hus nyomaték nélkül 8 krral drágább.

* Angol szónoklat Debreczenben. Dr. Somerville, skót szabadegyházi lelkes és misionarius — ki tegnapelőtt a főiskolában tartott előadást, tegnap d. u. 5 órákor a vá-

ros háza nagy termében szónokolt. A nagy terem egészen megtelt közönséggel, melynek nagy részét a főiskolai ifjúság képezte, az első sorokban számos hölgy is helyet foglalt. Végig hallgatták az előadást: Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester, Kiss Albert, Könyves Tóth Kálmán és Némethy Lajos ref. lelkesek, Tóth Sámuel akadémiai igazgató, Dr. Bárány izr. hitszónok stb. A szónoklat előtt a közönség elénekelt a „Te benned biztunk eleitől fogva” első versszakát Dr. Somerville igen érdekes alak: egyszerű fekete ruhát viselt, arca borotvált haja hófehér, szemében élénk tűz lobog. Kézmozdulatai, hanghordozása, továbbá, hogy nem asztal előtt, hanem nyílt téren — jobbra balra lépve — beszélt, idegenszerűek volt k ugyan ránk nézve, de azért szónoklatának bizonyos varázsa volt. Beszéde Maté evangéliumának II-ik részén alapult, midőn a keleti bölcsék meglátták a bethlehemi csillagot s annak fénye után elindultak a Messias felkeresésére. A beszéd alap-gondolatát ebből kifolyólag az képezte, hogy a mint a keleti bölcsék nem rettentek vissza semmi fáradságtól és veszélytől, csak hogy a Megváltót megláthassák: ugy mi is hoven ragsszkodjunk Kristushoz. Telve volt e beszéd szép költői képletekkel, leírásokkal, elbeszélésekkel, általában egészen más formájú volt, mint a mi egyházi férfaink szónoklatainak Mondatokat Csiky Lajos hittanár tolmácsolta a beszédet, ki tolmácsi szerepének kitűnő sikerrel felelt meg Midőn Somerville a beszédtel kezdő „Amen”-t elmondta, a közönség barsányan megjelentette őt, az ifjúság pedig ismét énekel s ezzel 7 órákor véget ért az előadás. Megemlítjük még, hogy Somerville unokája is jelen volt az előadáson, ki igen rokonszenves arcu fiatal ember s most áll az érettségi vizs által előtt.

* A Magyar-Francozia biztosító részve y társaság (Franco-Hongroise) életbiztosítási osztályához 1887. december hóban benyújtott 391 ajánlat 788,900 forint összegről és az előző hóról elintézetlenül maradt ajánlatokkal együtt kiállított 355 kötvény 730,770 f r t biztosított összegről. Az 1887. év január 1-től december végéig 4326 ajánlat 8,271,260 f r t összegről nyújtott be és 4008 kötvény 7,412,134 forint biztosított összegről állított ki. A társaság kötvényeihez kiállított előzetességi igényjegyeknek nyolczadik évi kisorsolása 1888 január 31-én d. u. 4 órákor fog az igazgatóság irodájában Budapestben megtartani. Késztesznek e kisorsolásban mindazon felek, kik a kisorsolási kombinációk szerint 1887 december 31-ig biztosítást kötöttek, az esedékes díjreszleteket pontosan befizették s a kiknek kötvényei a sorsolás napján érvény ben vannak.

* A legmegbízhatóbb s legjobb próbák, mely a legmondosabb s pontosab elemzésnél is többet ér, arra nézve t. i. hogy bizonyos gyógyszer szabad elárúsítása megengedhető e a gyógyszerárakban, vagy beittendő: az a nagy kedveltség, a melyben évek hosszú során át részesíti a közönség. S e tekintetben egy gyógyszer sem dicsekedhetik a társadalom minden körének rokonszenvével annyira, mint a Brandt R. gyógyszerész fele svájci labdacok, melyek a gyógyszerárakban (70 kr egy doboz) kaphatók.

* „A Kókai-ház.” (Vigjáték 3 felvonásban. Irta Gábonyi Árpád. E. ö. keszletben színházunkban.) A „Kókai-ház” voltaképp gödöllői nyaraló, melynek gazdája: Kókai Tamás a ki azt mondja magáról, hogy „háza is, mint a szive, kamarákra van osztva, s azokba dugdossa jó embereit.” Tehát „bonhomme”. De egyszermind gyanakodó is, mint a „Nök iskolaja”-nak koros férje, mert felti másoktól a nejét.

Egyik kedves vendége: Zsoboki Endre ép készült elhagyni a házat, mert a mindig regényekből idéző, de máskülönbön kedves házi kisasszonyba, Piroskába bele szeretett, de tisztába nem tudván jutni vele, jobbnak látja távozni. Jön azonban egy fővárosi járdatíró barátja: Kenderesy Ádorján pörnelküli ügyvéd, ki Piroskát meglátta az utcán s most nyomát ildözi, hogy feltalálva, ha gazdag, nőt vegye, ha szegény, kalandot üzzön vele, mert hát ellenállhatatlannak képzeli magát. Tervét ép barátjának Zsobokinak mondja el, ki megütődik rajta, s most már maradni szeretne, hogy a bajt megakadályozza. Erre kap ürügyet, mert a házi ur második, szép neje: Éva marasztja, le akarván vele festetni az arcképet. Kókai Tamás ez gyanakodóvá teszi. Egyszeribe azt hiszi, hogy neje, ki nála sokkal fiatalabb és a képirő szeretik egymást. E botor gyanakodás a „bonhomme” ot egész higvelejtűvé teszi. Keres valakit, a ki örködjék nejenek minden lépte fölött, s erre már eebb magát Zsobokit kérte föl, a ki a kémkedést méltatlankodva utasítá vissza, (mi utólag csak neveli a gyanakodást) most meg b. Vojneburg nyugalmazott kapitányt akarja megnyerni kemkedő társnak, de az öreg, becsületes katona, ki átutazóban ismerkedett meg a Kókai-házzal, s jól érezve magát, már huszonöt év óta ott ragadt, kereken vissza-utasítja a kémzolgálatot, úgy hogy a régi két jó barát összevesz, s a kapitány haragosan készül haza menni, Németországba, a hol sok jószág van. — Ez történik az első felvonásban elhagyva a lényegre nem tartozó, mellekes dolgokat és személyeket, köztük Barna Lászlót, a Kókai Tamás vejét, egy katuska férjet, ki Kókai Arankában csak asszonyt kapott s nem feleséget, mert ebből helyett Chopin-etude-del, vacsora helyett Beethoven-zonáttal tartja, sehogysem tudván a há-

zat vezetni. Ezek valamint a képirónak tudákos, konfidens inasa, Böczi. Dagadó nyugalmazott unók és neje e felvonás jó epizód-alakjai.

A második felvonásban a feltékeny Kókai a ház festőtermébe suhan s ott egy bábalak bundájába rejti magát, hogy killesse, mit beszél majd nejevel a képirő, mig az arcképet festi. Nyár lévén, az öreg ur izzad a bundában; természetes hogy legy is röpül az orrára s majdnem eltűszenti magát s az is természetes, hogy hall a képirótól olyan szavakat is, melyek csak gyanuját fokozzák; de egyszermind hall a nejétől olyat is eleget, a mi észére téríthetné. — De hát vajmi kevés esze van. Éva és Zsoboki kimennek a terem-ből s helyettök a kirándulásból megázza haza érkező egyik asszony: Dagadóné lép be, mert baja esett, a harisnyakötőjét elveszté s most igazitani akar a doigon. De ekkor már Kókait a bundában majd megíti a guta s felugrik, mig az öreg Dagadóné ijedten szalad el. Nem is derül ki a Kókai ott lappangása. Fontosabb mozzanat e felvonásban az, hogy az elutazni készülő Vojneburg jogi tanácsot kér attól a léha embertől, a kit nagyon lenéz, Kenderessytől, Piroskát titokban örökre akarja fogadni s rá hagyja majd nagy vagyonát. Na csak ez kellett a parthievadásnak. Most már eltökéli, hogy a leányt nőt lenéz s Zsobokit szólítja föl, hogy kérje meg a leány kezét. Ez le van verve, annál is inkább, mert látta, hogy Piroska az imént — Kenderessyvel hogyan kacérkodott. Pedig ez a kacértság csak regényből eltanult fogás. Piroska, ki a képirótól szereti, csak féltekeunyy akarja őt ezzel tenni, hogy ily kétségterítse a vallomására, mire lett volna már elég alkalm, de hát nem használta. — Egyébaránt Kenderessy az apától is megkéri a leány kezét s ez a vén bolond nem is tagadja meg tőle, miután Kenderessyben végre szövetség társat lelt, ki neje minden léptére vigyázn fog. — Éva azonban tudatja férjével, hogy Piroska szerelmes Zsobokiba. Ez megdöbbeníti a feltékeny férjet, de Kenderessy el tudja bolondítani azzal, hogy Zsoboki csak azért volna kész nőt lenézni Piroskát, ho-ly így a kigyó mindig Éva mellett maradhasson s megrontsa a paradicsomot. Ezel a viz-esztü emberrel mindent könnyű elhitetni. Valamint könnyű be is ugratni mindenbe. Feccseg össze-vissza mindent s olykat mond Kenderessynek, hogy ez azt biheti: Éva tán ő beleje szerelmes. És ez tetszik a parthievadásnak, mert ha Erát meghódítja, akkor annál biztosabb, hogy a gazdaggá leendő Piroska kezét is megyeri.

A harmadik felvonásban tehát szerelmi ostrom alá veszi Erát, ki felháborodva utasítja vissza s mivel tudja, hogy — e megalázatásokat férjének közzöni, levelet ír annak s a házat elhagyja. — Piroska pedig, ki elkeseredett Zsoboki ellen, mivel ez kész volt másnak számára kére meg az ő kezét, végre tisztába jő Zsobokival, ki bevallja szerelmét s Kókai Tamás azon kapja öket, hogy egymásra vannak borulva. Ellenök tamad, de nincs ideje a haragra, mert olvassa a neje bucsulevelét. Ettől holtra ijed. Ime, megbántva, elvesztette nejét. Új baj is támad: Aranka jó, találkoztott vele a pályaházban, suttogott vele, megcsókolta a kezét s aztán idekíserte. Böczi is felszólal, hogy az a nő itt van bezárva a szobában. Ki az? A nező sejtí. Éva lép ki. Az Aranka haragra persze azonnal epárolok, Kókai bocsáuatot ker. Éva megbocsát, mert szereti férjét, s elhízi, hogy kijözanult feltékenységből hóbortjából. Zsoboki és Piroska egymással lesznek s Vojneburg nem utazik el. Kenderessyt Vojneburg felkepelte, de csak a színtalak közt.

SZEKESZTI POSTA
B. M. urnak, Budapest. — Ön rövid idő múlva megülheti ezredik rebus-fejtésének jubileumát! A mostani is felemlítjük. A mi kérdéseit illeti:
1) A f. szerkesztő székeselelvári szerkesztőségnek 2. debreczeni szerkesztőségére 5 éve alatt csaknem minden heten, tehát mintegy 800—350 darab jutalomkönyvet, egész kis könyvtárt adott ki a „nyertes”-eknek!
2) A hírlápiró is ember, többnyire poétikus hajlamu és így eiposo — impraktikus ember lévén, szintén rászorúlhat mások szívessegire, de az már disqualifikáló volna, ha magánnyegyből fejlett nehezteléseit írói tollával torolná meg, vagy pedig a szívessegéért cserébe dicsekedőket írna, vagy elnézést gyakorolna.
3) Hogy V. Gy hol van és mihez kezdett, azt ön Budapestben könnyen megtudhatja.
Kíváncsiságát most már kielégítettük, de csak is a rebus-fejtők lepszorgalmásbika tarthatott igényt ilyen hosszú szerkesztői postára!

Debr. Színház.
Ho'nap, csütörtökön, 1888. január 12-én:
DON CAESAR.
Nagy operette 3 felvonásban.
Felelős szerkesztő: **Gáspár Imre**
Kiadó: **Kutasi Imre**

Hirdetmény.

Hajdúvármegye törvényhatósági bizottságának közgyűlése az 1887. évi szept. hó 26-án hozott 308/6942. számú határozatával a Nádudvar-, Kaba-, Földes-, Saápi megyei ut Nádudvar-kabai szakaszának kiépítését 28.000 frt összeg erejéig és a mintegy 400 f. méter, hosszú szoboszlói vasúti hozzájáró ut folytatásának kiépítését 720 frt összeg erejéig engedélyezte.

A fent említett építések foganatosításának biztosítása céljából az 1888. évi január hó 20-ik napjának délelőtti 10 órája Hajdúvármegye alispánjának hivatal-helyiségében tartandó zártajánlati verseny-tárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhívának, hogy a fentebbi építések végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó s a részletes feltételekben előírt 5%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt-ajánlataikat a kitűzött nap délelőtti 10 órájáig — a nevezett alispánhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a később érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó építésekre vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a hajdúmegyei m. kir. államiépítészeti hivatalnál, — a rendes hivatalos órákban, — naponként megtekinthetők.

Kelt Debreczenben, 1888. évi január hó 6-kán.

Rázsó Gyula,
alispán.

Pilzeni kiviteli ászoksör
az első pilzeni részvény serfőződéből
Nagybani eladás hordókban és palaczkokban.

A palaczkok töltésénél használt oltóanyagok a sósav legparányibb veszteségét kizárja, miáltal a sör minősége és tartóssága különös jónak bizonyul.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve, vidéki megrendelések telkiismeretesen eszközölköttek.

Főraktár: SCHLEINCZ KAROLY és Társainál
Budapesten, VIII. stáció-utca 47. sz.

Kapható Debreczenben: Kovács és Társainál Korona szálloda és Jónász L. központi kávéházában.

NEUSTEIN-FÉLE SZT. ERZSÉBET vertisztlő
SZABDAGSOK

Minden hasonló készítményekkel szemben előnyben kell részesíteni ezen labdacsokat mentesek minden ártalmas anyagból, a legnagyobb eredményre felhasználva az alésti szervek betegségeinél, könnyen hashajtók és vertisztlők; egy gyógyszer sem kedvezőbb és a mellett egészen ártatlanabb

szekrekedéseket

leküzdni, a legtöbb betegségeknek e biztos forrását, a cukrázatok alakja miatt még gyermekek is szívesen veszik. — Ezen labdacso egy igen megtisztelő bizonyítványt nyert, udvari tanácsos Pitha tanártól lettek kitüntetve.

Egy doboz 15 labdacso tartalmazó 15 kr. Egy henger, mely 8 dobozt, tehát 120 labdacso tartalmaz, ára csak 1 f. o. é.

ÓVÁS! Minden doboz, a melyen e czég: gyógyszerár „zum heiligen Leopold“ nem áll és a hátsó oldalon vedjgyűnkét nem hordja, egy hamisítvány, melynek megvételétől a közön ég óvatk igen figyelni kell, hogy ne egy rossz, semmi eredményt nem bír, de épen séggel ártalmas készítményt kapjanak. Hatáozottan kell kérni: Neustein-fé e Erzsébet labdacsokat; ezek a borítékon és használati utasításon az itt látható aláírással el vannak látva. — Főraktár: Béc b n Apoll-he „zum heiligen Leopold“ des Neustein Ph., Belváros, Ecke der Parken und Spiegas e. Raktár, Debreczenben Rothschnek V. Emil és Göll Nándor urak gyógyszerárában.

91
420.

Az „ISTVÁN“ gőzmalom társulat

ÁRJEGYZÉKE
helyben kötelezettség nélkül és a m. é. április hó 18-án Budapestent tartott általános magyar malom-gyűlésen megállapított s m. évi június 1-én életbe lépett előírt, fizetési és szállítási módokatokra vonatkozó egyezmények szerint.

AB. Ászaltati dara nagy és aprószemű	16.40
C. Szinte közepeszerű	15.40
D. Királyliszt	15.60
1. Lángliszt	15.20
2. Montliszt	14.80
3. Zsemlyeliszt 1-ső rendű	14.20
4. 2-od	13.60
5. Fehér kenyérliszt 1-ső rendű	13.20
6. Szinte 2-od	12.60
7. Közép kenyérliszt 1-ső	11.60
8. Szinte 2-od	10.60
9. Barna 1-ső	9.60
10. Szinte 2-od á 70 kg. 8-	8.60
11. Lángliszt 70	6.40
12. Veres liszt 50	5.40
13. Finom korpa zsákkal 50	3.40
14. Durva korpa zsákkal á 50 kg 3-	3.40

A finom és durva korpa árából eddig engedélyezett 5%-tól engedmény a fennemlített egyezmény folyán m. é. június 1-től forva szintén beszűkítettett. Debrecen, 1888. Jan. 5.

A LEGJOBB GZIGARETTA PAPIR
a valódi
LE HOUBLON
francia gyártmány.

Gawley és Henry-től Párisban.
Utazásoktól mindenki óvatk.

Ezen papiros Dr. Polt J. J., Dr. Ludwig és Dr. Lippmann E. urak, a bécsi egyetem vegytan tanarai által a legm legben ajánlatik, még pedig kitűnő volta, s határozottan tökéletes tisztaságánál fogva, s mert ehez az egészségre nézve káros befolyással bírt semmi más anyag nincs vegyítve.

FAHÉNYELER DE LA PETITQUEZEE 17, rue Brasseur, PARIS

Gyomor és bélhurutnát,
máj és epebántalmaknál

A Lippmann-féle Karlsbadi pezsgő por 3-4 h t. r. növelenes

zsirszövet, tultengés- és savképződésnél 4-6 heti gyógykezelés után orvosi igazáta ajánlatik. Kapható 60 kr. és 2 frt dobozokban, Debreczenben Dr. Rothschnek gyógyszerárában, továbbá N.-Váradon, Szathmáron, Szeghalmon stb.

1888. XX. évtolyam

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldés.
Egy évre 10 frt-kr.
Fél évre 5 frt-kr.
Negyed évre 2 frt-kr.

Egyes szám 5 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény: Nagy-hatvan-utca, 1564. szám. Buzsáky ház, — a szerkesztőbe bérmentve küldendő.

Előfizetési helyben:
TELEGDI K. LAJOS és társai,
OSÁTHY KÁROLY könyvkereskedésében és a kiadóhivatalban KUTASI IMRE könyvnyomdájában a postahivatalok után.

Debreczen, jan. 1

(r. e.) Sajátos, de éppen hetetlen szokása, helyesebben szükséglete még a legönkényesebb zsarnokok embernek is, hogy indokát igen gyakran és igen reteti fejtegetei. És ilyenkor a következtetésre jut, hogy az eddigi eredetökre nézve most a sebbek, a jövőben pedig áldásos denek, vagy pedig arra, hogy a ugyan előismerik a hibát) — rejlik.

Ne is vegyünk több példát foglalkozására nézve ányat, a ki rendszeren előkelő származott és bukásának, csuf módjának oka sohasem a saját műségében, de a szülők zsarnokszerű családi adásokban rejlett. A láncolat innen rövid uton Tiszánig, a politika kendőzött arcza hez röpít, a kinek lapjai (de hasonlítanak a kézön-mentségen daskodáson kívül még valamiben uékhez, Meossalínához és Hyppia tisztelt ókori delnök modern kugyanis van minden esztendőben jök, a mikor magukba szállnak és kottabnál nagyobb képességet nak arra, hogy ömaguknak véd szolgálatakat tegyenek, a mások lása által. Reájuk nézve ez a nap karácsony est, a midőn az erkölcsöknek szeszszoros romlyogó világcsenyfa, ók pedig csak annál sőt látják a lábaik előtt tántogó mélvilágait.

Ilyen karácsony-estje Tiszánatójának (a midőn az óntd és védupla adagokban tálatatik fel hívőknek) egy-egy parlamenti ülésnyitása, vagy bezárása és általában lamenti szünetek után.

Most is egy parlamenti szünetviszontlátás kéjeit élvezi a parlament, vagy helyesebben me Nemzet.

Az idézőjel nélküli nemzet szó — úgy van ezzel a parlament mint a vén feleséggel, a kitől székptelen. El-alküldözgeti a saját

KÖNYV- és KÖNYOMDAI-MUNKÁK FELVÁLLALYATNAK.

KUTASI IMRE
KÖNYV- és KÖNYOMDÁJA
Debreczenben, Főpiacz Sz. Nagy Károly ház.
Ajánlja magát mindenféle

KÖNYV- és KÖNYOMDAI MUNKÁK
gyors és pontos elkészítésére;

elvállal; tankönyveket, hirlapokat és folyóiratokat minden nyelven, ét. bor- és árlapokat; díszműveket arany- ezüst és szinnyomatban; a törvénykezéshez megkivántató

* ROVATOZOTT IVEKET; *

díszes egybekelési- és látogató-jegyeket.

Szóval a nyomdászathoz tartozó megrendelések gyorsan és hibanélkül, a legjutányosabb árban eszközölköttek.

A papir gyári árban számittatik.

HIRDETÉSEKET a kiadásomban hetenkint ötször megjelenő „DEBRECZEN“ cz. hirlapban legolcsóbban számítva közléteszek.

KUTASI IMRE könyv- és könyomda tulajdonos.

DEBRECZENBEN, Főpiacz SZ. NAGY KÁROLY ház.

Kitüntetés SZEGED érdeméremmel 1876.

Kitüntetés LONDON.

Kitüntetés SZÉKES-FEHÉRVAR ezüstérem 1879.

Díszoklevél 1871-ben.

A „DEBRECZEN“ TÁRS

Önkéntes-iskola.
— Reklame Prop. Nap. János urn

December elsejétől az egyéves meglehetősen kényelmes helyzetbe jut hónapi regrutáskodást kipihenheti egészran, mert hat deczemberben az ö iskola kezdődik meg. Bent ülnek a tanteremben és hallgatják a katonamányokat. Még ha kedvük van, el tithatják.

Es a meddig az önkéntes iskolá addig igen kevés jut ki a gyakor s addig igen kevés köze van az ö nek a — káplárjához, meg az örmes Egész sereg virginát lehet megtakar A mint most olvasom, h önkéntes-iskola Debreczenben is megny eszembe jut egy bohókás történet a a mikor én is önkéntes-iskola növendé tam s a mikor rutul kijátszottuk az urat, a ki ma már tábornok valahol cziában.

Arról a bolondos históriáról pedig vetkezőket mesélem el:

Az egyik bécsi ezrednél voltunk tesek, vagy nyolczvanan. — A két regrutáskodást elvégeztük s ekkor münk felszólítást kapott, hogy akar-e vizsgáttanni? akar-e résztvenni a tiszt lában?

En, vagy harminczad magamra jelentettem, hogy nem. Mi nem akarutalekos tisztek lenni. A századosok edes elé terjesztettek a kapott válaszonnek következtében egy délelött, a ki